

Pravila

narodne čitalnice v Smartnem pri Litiji

§. 1.

Namen čitalnice je:

1. čitanje ali branje časopisov in knjig, pisanih v slovenskem jeziku, pa tudi nekterih dobrih nemških časnikov;
2. razveseljivanje v besedah, dramatičnih igrah, i. t. d.

Ne vtika se tedaj društvo v nikake političke zadeve.

§. 2.

Kdor želi društvu pristopiti, naj se oglasi pisмено ali pa osebno društvenemu odboru.

So razpravi odloči odbor, ali se njegovi želi združiti ali ne; vendar odbor ni odgovoren nikomur za svojo odločbo.

Sprejetje sega vselej najraj do račeta tistega semestra ali pol leta, v katerem se je društvenik oglasil odboru.

Častne ude voli občni zbor.

§. 3.

Društveniki so:

1. Tukajšnji, to je: iz Smartnega, ust in Litije, in med temi se locijo:

- a) samci, kateri želé samo za svojo osebo pristopiti,
- b) udje, ki pristopijo s svojo rodino, t. j. z ženami, odraženimi sinovi in hčerami.

2. Vnanji, to je vsi, ki ne prebivajo stalno v pred imenovanih treh krajih, in med temi se locijo:

- a) gospodje.
- b) kmetiški gospodarji.

Tukajšnji udje, ki pristopijo samo za svojo osebo, plačujejo po 2 gl., Kteri pa pristopijo z svojo rodbino, po 3 gl.

Vnanji gospodje plačujejo na leto po 2 gl.,
Kmetiški vnanji gospodarji pa po 1 gl.

Vplačuje se za vsakega pol leta naprej, t. j. o novem letu in o kresu.

Verk tega plača vsaki ud 1 gl. opisnine takrat, kadar društvu pristopi.

Častni udje ne plačujejo ničesar, pa uživajo vse pravice društvenikov.

§. 5.

Vsak društvenik dobi sprejemnico in natisnje na društvena pravila.

§. 6.

Pravice društvenikov so sledeče:

1. da čitajo (berejo) časopise in knjige društveniške, ter da obiskujejo vsakovrstne veselice, kakor: besede, dramaticne predstave, igre, i. t. d.;
2. da po določenem redu prejemajo časopise in knjige tudi za domače branje;
3. da svoje želje, nasvete in pritožbe v posebni zato smerom pripravljeni knjigi oddajajo;
4. da smejo tudi omikane tajce v čitalnico opeljati.

§. 7.

Tako opeljani gost se ima enemu odborniku skazati, ter za tem svoje ime in stan v posebno knjigo opisati. Po tem mu je dopuščeno, da 14 dni bere časopise in knjige, ter da uživa tčasne društvene veselice brez plačila.

§. 8.

Vsak društvenik se mora ravnati po teh pravilih, in drugih naredbah, ktere bi odbor potrebne spaznal.

Tudi se zahteva, da se vede vsaki spodobno in vpljano. Kdor bi se prederznil pijan priti v čitalnične prostore, se bo za vselej izbrisal iz društva.

§. 9.

Namenjeni odstop se mora odboru vsaj zadnji mesec semestra pismeno naxnaniti. Kdor po prijaznem dvoakratnem pismenem opominu ne plača, ima se iz društva izbrisati, ter ima plačati zaostali dolg in tudi za tistega pol leta, v kterem je bil izbrisan.

Alko društvenik umerje ali se preseli iz tega okraja, končajo s tem vse njegove pravice in dolžnosti, alko bi preselivši se ne hotel sam prostovoljno ostati vnanzj ud.

§. 10.

Za oskerbljevanje društvenik opravil in imetja volijo vsi društveniki v občnem zboru za eno leto prvosednika, tajnika, blagajnika, in štiri odbornike.

§. 11.

Prvosednik ravna po društvenik pravilih, sklicuje občne zборе in odborove seje, vodi razprave, podpisuje vsa društvena pisma in zapisnike, in zaostopa društvo na vrzunaj.

§. 12.

Tajnik podpira v vseh zadevah predsednika, ga tudi namestuje, oskerbljuje pisarije, podpisuje vsa društvena pisma s prvosednikom, in preskerbljuje po odborovih sklepih časnike in knjige.

izplačuje po ukazih podpisanih od prvoosednika in tajnika, ter je odgovoren za društveno imenje. Vsakega pol leta ima račun predložiti odboru, vsako leto pa občnemu zboru.

§. 14.

Vsa odborska opravila so brezplačna.

§. 15.

Odbor se skaja kolikorkrat je potrebno in ga sklicje prvoosednik. Vse važnejše reči se imajo izpeljevati po odborovih sklepih.

Za veljavnost sklepov mora vsaj 5 odbornikov na očih biti. Manj važna opravila odločuje odločuje prvoosednik s tajnikom vred, pa mora take odločbe v prvi seji odboru predložiti.

§. 16.

Vsako leto meseca decembra se ima sklicati občni zbor. Razun tega pa se ima na zahtevanje peterih odbornikov ali pa 20 društvenikov sklicati izreden občni zbor.

§. 17.

Občni zbor se začinja s prvoosednikovim govorom, tajnik priobčuje kratek pregled vseh opravil in knjižnice, blagajnik račun preteklega leta. Zbor voli s društveniki, kateri niso bili preteklega leta odborniki, da pregledajo račune.

Vak društvenik ima pravico nove nasvete podajati, tudi premembo pravil nasvetovati.

Društveniki ne smejo namestnikov pošiljati v zbor. Zapionike velikih zborov podpisajo prvoosednik, tajnik in dva neodbornika.

§. 18.

Da pravila premené, morajo takemu sklepu priterde-
ti dve tretjini pričujočih v občnem zboru.

§. 19.

V zborih in sejah odločuje večina pričujočih glasov,
razun tistih imenovanik v §. §. 18. in 20. Ako bi bilo
enako število glasov odločuje pervosednikov glas.

Kdor ni naročen se podverže sklepom večine.

§. 20.

Ako bi društvo nehalo, odloči o vsem društvenem
imeti občni zbor s dvema tretjinama naročih
društvenikov.

V Smartnem pri Litii 4. maja 1892.

J. Ruz

Mat. Absc

Adam

Zavčasni odbor:

Janez Ruz
posestnik in kuznan

Josip Jaklič

posestnik in občinski
svetovalec.

Joj. Kopvirnikar
posestnik in občinski
svetovalec

Pristavek:

Ured ukaza visoke drž. deželne vlade 24. maja t. l. št. 3497 se
dostavlja:

№ 3. 3.

"Sedež društva je v Smartnem pri Litii", (Kjer je sedaj
čitatnična soba v g. Jakličevi hiši. Za veselice pa ima društvo
v Zaverstniku poleg Smartnega še drugo večjo sobo (dvorano) v

N. J. 8.

„Prepire društvenega razmerja poravnava odbor“;

O tej priliki se pristavlja k J. 1. v nadaljevanji 2. točke:

„in ker se snuje tudi čitalnični pevski zbor, tudi“

„v njim vsak leti v druge kraje.“

V Smarternem pri Liti 6. junija 1872.

J. Pruz

Janez Pruz

Josip Taklič

Joz. Lepivnik

Matija Absee

Danica

L. 4040.

Osnova društva na podlagi teh pravil, se
nepreveduje.

Od v. k. deželne vlade.

V Ljubljani 14. junija 1872.

deželni predsednik:

Li. v. v. v.

